«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΓ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1936 Ἀριθ. 1248

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΟΣ

Ἀλλ' ἰδού—μοῦ λέγεις—ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ πρόθυμοι νὰ ἀποδεσμεύουν τὸν λίθον εἰς τὴν σφενδόνην. Τί θέλεις λοιπὸν νὰ κάμω ἐγώ; Τὸν ἄφρονα βουλευτήν, τὸν κακὸν ἐφημέριον, τὸν κομμουνιστὴν ἢ ἀσεβῆ διδάσκαλον δὲν ἐκλέγει ἡ μία ψῆφος, τὴν ὁποίαν διαθέτω ἐγώ. Εἶνε πλῆθος πολὺ λαοῦ ἀνοήτου, τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἀσυγκράτητον καὶ ὁρμητικὸν ρεῦμα. Τί ἠμπορῶ νὰ κάμω ἐγώ; Ἀξιοῖς νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὰς πολιτικὰς διαμάχας καὶ νὰ παρασυρθῶ εἰς τὰς ἀκρότητας τοῦ κομματικοῦ φανατισμοῦ; Ἢ μὲ συμβουλεύεις νὰ γίνω ἐπαναστάτης καὶ νὰ ὁρμήσω πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀδιαφορῶν, ἐὰν ὁ ἕνας ἐγὼ πρόκηται ἀσφαλῶς νὰ καταπνιγῶ μέσα εἰς τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχω τὴν ἀνοησίαν νὰ ἀντιμετωπίσω;

Ἀ! φίλε μου· τοιαύτας ἀνοησίας καὶ τοιαῦτα ἀσύνετα διαβήματα δὲν θὰ σοῦ συμβουλεύσῃ ἡ χριστιανικὴ ἠθική. Τοὐναντίον θὰ σοῦ εἴπῃ, ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῇς μακρὰν τῶν κομματικῶν διενέξεων καὶ νὰ μείνῃς ξένος πρὸς τὰς φατριαστικὰς ἔριδας καὶ συγκρούσεις. Κανόνισε μόνον τὰ τῆς ψήφου σου εὐσυνειδήτως, ἐκλέγων τοὺς σχετικῶς καλλιτέρους, χωρὶς νὰ καθορίζῃς τὰς προτιμήσεις σου συμφώνως πρὸς τὰ ἀτομικά σου συμφέροντα καὶ τὰς προσωπικάς σου συμπαθείας. Ὅταν δὲ παρέλθῃ ὁ ὀργασμὸς τῆς ἐκλογῆς καὶ κατασιγάσουν αἱ ἀντιθέσεις, ἀρχίζει πλέον ἡ περίοδος καὶ τῆς ἰδικῆς σου εἰρηνικῆς ἀλλὰ καὶ συνετῆς δράσεως. Πάλιν χωρὶς νὰ κομματίζῃς, δύνασαι νὰ λέγῃς τὸν καλὸν λόγον ὁμιλῶν περὶ ὑγιῶν ἀρχῶν καὶ ὄχι περὶ προσώπων. Καὶ θὰ ὁμιλήσῃς ὄχι εἰς τὸν καθένα, ἀλλ' εἰς ἐκείνους μόνον ἐκ τῶν φίλων σου, τοὺς ὁποίους εὕρες συνετωτέρους καὶ φρονιμωτέρους. Δὲν σημαίνει, ἐὰν εἶνε ὀλίγοι. Ἀρκεῖ νὰ εἶνε ἐκλεκτοί. Ἀρκεῖ νὰ ἠμπορῇς νὰ συνεννοηθῇς μαζύ των. Οἱ πέντε θὰ γίνουν αὔριον δέκα. Καὶ οἱ δέκα μετά τινα χρόνον θὰ πληθυνθοῦν. Οὕτω δὲ θὰ ἀποτελεσθῇ ἕνας πυρὴν ὑγιής, ὑποστηρίζων ὡρισμένας ἀρχάς, μὴ δουλεύων εἰς πρόσωπα, μὴ παρασυρόμενος ἀπὸ τὰ ρεύματα, ἀλλ' ἐμπνεόμενος μόνον ἀπὸ τὸ καθῆκον.

Ἀλλὰ τὸ πλῆθος εἶνε ὠκεανὸς καὶ ὁ πυρὴν αὐτὸς εἶνε μία σταγών, θὰ μοῦ εἴπῃς ἴσως. Καὶ ἀπογοητεύεσαι δι' αὐτό; Αἱ ἰδέαι, ὅταν εἶνε ὑγιεῖς, δὲν πνίγονται ποτέ. Ἠμπορεῖ νὰ βραδύνῃ κάπως ἡ βλάστησις καὶ ἡ καρποφορία των. Εἰς τὸ τέλος ὅμως θὰ ἐπιβληθοῦν. Ἀκριβῶς δὲ οὕτω πως ἀρχίζει ἡ ἐπικράτησίς των. Τὰς ἐγκολποῦνται εἰς τὰς ἀρχὰς ὀλίγοι ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους οἱ ἄλλοι θεωροῦσιν οὐτοπιστὰς καὶ ὀνειροπόλους. Ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ διαδίδονται σὰν φωτιὰ ποὺ σιγοκαίει, ἀλλ' ἡ ὁποία εἰς τὸ τέλος φουντώνει διὰ μιᾶς.

Ναί· φουντώνει διὰ μιᾶς. Διότι αὔριον ἡ σφενδόνη θὰ σκάσῃ εἰς διαφόρους κεφαλάς, θὰ ἐξαπολύσῃ αἵματα, θὰ σωρεύσῃ καταστροφάς. Καὶ θὰ εἴπουν πολλοί: Ἡ κατάστασις εἶνε ἀθλία καὶ πρέπει νὰ ἀλλάξῃ. Καὶ θὰ μεταμεληθοῦν πολλοί, διότι ἔδειξαν ἀδιαφορίαν εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν ἢ διότι διέθεσαν οὕτω τὴν ψῆφόν των εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐκείνην. Αἱ δυσαρέσκειαι δὲ αὐταὶ δημιουργοῦν ὡρισμένως νέαν ἀτμόσφαιραν καὶ νέον περιβάλλον, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα αἱ νέαι ἰδέαι διαδίδονται καταπληκτικῶς. Μὴ μοῦ λέγῃς, ὅτι εἶσαι μονάς. Δὲν εἰξεύρεις λοιπόν, ὅτι ἕνας καὶ μόνον σπινθὴρ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀρχὴ τεραστίας καὶ ἀσυγκρατήτου πυρκαϊᾶς;

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

1. Φυλετικὰ χαρακτηριστικά. Εἰς τὸν ἐγγύτερον ἐξετάζοντα τὸ ζήτημα τῆς εἰς φυλὰς διακρίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους προσπίπτει εὐθὺς τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος συνδέεται διὰ τοσούτων καὶ τοιούτων κοινῶν χαρακτήρων καὶ γνωρισμάτων ὁμοιότητος καὶ συγγενείας, ὥστε καθίσταται, ἂν μὴ ἀδύνατος, πάντως ὅμως καθ' ὑπερβολὴν δύσκολος ἡ σαφὴς καὶ ἀσύγχυτος διάκρισις φυλῶν. «Ὁ ὅρος φυλὴ πολὺ ἀπέχει τοῦ νὰ εἶνε σαφής, καὶ σήμερον δὲ ἡ ταξινόμησις εἰς φυλὰς δὲν ἱκανοποιεῖ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν. Ἐνῷ διὰ τὰ λοιπὰ ζῷα ἡ ἐπιστήμη βασιζομένη ἐπὶ ὡρισμένων τυπικῶν χαρακτηριστικῶν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ ὡρισμένας ὁμάδας, ὄχι μόνον δὲ οἰκογενείας, γένη, εἴδη, ἀλλὰ καὶ ποικιλίας τούτων (φυλάς), διὰ τὸν ἄνθρωπον ἡ διάκρισις τῶν καθ' ἕκαστον ποικιλιῶν αὐτοῦ καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ἀξίας αὐτῶν ἀπέβη δυσχερέστατος»(1).

(1) Κούμαρη ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 243, στ. Α.

Ἐν ἄλλαις λέξεσι δὲν ὑπάρχει ὡρισμένον τι καὶ σαφὲς χαρακτηριστικόν, τὸ ὁποῖον νὰ προσιδιάζῃ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν φυλὴν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ὡς φυλετικοῦ χαρακτηριστικοῦ νὰ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ἀσυγχύτως τοῦτον τὸν ἀνθρώπινον τύπον ἀπὸ τοῦ ἄλλου. Καὶ διέκριναν μὲν τὰ φυλετικὰ χαρακτηριστικὰ εἰς μορφολογικὰ (χρῶμα τριχῶν, ἴριδος, δέρματος, ἀνάστημα, σχῆμα κρανίου καὶ προσωπικοῦ κρανίου, ρινός, γνάθων κ.λ.π. μορφὴ χειλέων, σχισμῆς βλεφάρων, στόματος κ.λ.π.), εἰς φυσιολογικὰ (διαφορὰ σφυγμοῦ, γεννητικὴ ὡριμότης, ἐγκλιμάτισις, φυλετικὴ ὀσμή, χρόνος γηράνσεως, βιολογικαὶ ἰδιότητες αἵματος) καὶ εἰς ψυχολογικὰ (διαφορὰ χαρακτῆρος, δύναμις βουλήσεως, εὐφυΐα κ.λ.π.). Πλὴν ὅμως «πόσα καὶ ποῖα ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τούτων πρέπει νὰ ὑπάρχουν διὰ νὰ εἴπωμεν ὅτι πρόκειται περὶ ἰδίας φυλῆς, εἶνε ζήτημα μὴ λυθὲν ἱκανοποιητικῶς. Οὐδὲ δυνάμεθα νὰ χωρίσωμεν δύο ἄτομα εἰς δύο φυλὰς ἐπὶ τῇ ἁπλῇ βάσει καὶ ἑνὸς χαρακτηριστικοῦ, ὅπως κάμνομεν κατὰ τὴν διασταύρωσιν φυτῶν κ.λ.π»(2). Τὰ ἰδιάζοντα γνωρίσματα τῆς φυλῆς κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Müller «δὲν εἶνε οὕτως ἀπόλυτα, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ συναντηθῶσι σποραδικῶς εἰς ἄλλας φυλάς»(3).

ΔΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Ο ΘΕΟΣ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΩΥΣΗΝ

Ὁ Θεὸς ἐβεβαίωσε τὸν Μωϋσῆν, ὅτι εἶνε «πολυέλεος καὶ ἀληθινός». Τὸ ἔλεός Του εἶνε μέγα καὶ ἀνεξάντλητον. Καὶ ὅπως ἐξακολουθεῖ ὁ ἴδιος νὰ λέγῃ, «καὶ δικαιοσύνην διατηρῶν καὶ ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας» (Ἐξόδ. λδ' 7). Πλεονάζει τὸ ἔλεός Του καὶ ἐκχύνεται εἰς πολλούς, ὄχι εἰς ἕνα καὶ δύο, ἀλλ' εἰς χιλιάδας, χωρὶς νὰ ἐξαντλῆται ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἐλεουμένων, ἔστω καὶ ἂν αὐτοὶ εἶνε πολλοί, πάρα πολλοί, φθάνοντες νὰ εἶνε καὶ ἀναρίθμητοι. Ἀλλὰ δὲν ἐξαντλεῖται ἀκόμη οὔτε ἀπὸ τὰς παρεκτροπὰς τῶν ἐλεουμένων. Διότι ὁ οἰκτίρμων Κύριος δὲν εἶνε ἁπλῶς μακρόθυμος ἀπέναντι τῶν ἁμαρτανόντων τέκνων Του, ἀλλ' εἶνε ἕτοιμος νὰ ἀφαιρέσῃ καὶ νὰ ἐξαλείψῃ τὰς ἀνομίας των καὶ τὰς ἀδικίας των καὶ τὰ ἁμαρτήματά των. Δηλαδὴ πᾶν εἶδος καὶ πάντα βαθμὸν παρεκτροπῆς καὶ παραβάσεώς των, εἴτε ἀνομία, εἴτε ἀδικία, εἴτε ἁμαρτία θὰ συνέβαινε νὰ εἶνε τοῦτο, ὁ Θεὸς εἶνε ἕτοιμος καὶ πρόθυμος νὰ τὸ ἐξαλείψῃ. Ὑπὸ ἕνα ὅμως ὅρον. Ὅτι ὁ ἁμαρτωλὸς θὰ μετανοήσῃ εἰλικρινῶς.

Ἔτσι εἶνε. Γιατί ναὶ μὲν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἶνε ἄπειρον καὶ ἀνεξάντλητον καὶ ὁμοιάζει μὲ ὠκεανὸν ἀπέραντον, ποὺ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μετρηθῇ. Ὁ ὠκεανὸς ὅμως αὐτὸς ἔχει καὶ κάποια ὅρια, πέραν ἀπὸ τὰ ὁποῖα σταματᾷ πλέον ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμβαίνει εἰς ἐνέργειαν μία ἄλλη ἀπὸ τὰς ἀπείρους καὶ θείας Του ἰδιότητας. Εἶνε δὲ αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη.

Πραγματικῶς, ἀδελφέ μου. Ὅπως βλέπεις εἰς τοὺς ἀνωτέρω λόγους τοῦ Κυρίου, ἡ δικαιοσύνη Του τοποθετεῖται ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ἔλεος. Εἰς τὴν συνέχειαν δὲ προσθέτει αὐτὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἀκολούθους βαρυσημάντους λόγους. «Καὶ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον ἐπάγων ἀνομίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν». Ἀφαιρεῖ βέβαια καὶ ἐξαλείφει κάθε εἶδος παρεκτροπῆς, ὅταν εἰς τὴν παράβασιν ἐπακολουθήσῃ ἡ μετάνοια καὶ ἡ συντριβή. Ὅταν ὅμως ὁ ἁμαρτωλὸς ἐμμένῃ μὲ πεῖσμα εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ δὲν ἐννοῇ νὰ μετανοήσῃ, τότε ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ παραχωρεῖ τὴν θέσιν της εἰς τὴν δικαιοσύνην Του. Καὶ παραμένει πλέον ἀκάθαρτος ὁ ἔνοχος, ἐκτεθειμένος εἰς τὴν ὀργὴν καὶ εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ. Ὄχι δὲ μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπόγονοί του, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ δισέγγονα καὶ τρισέγγονά του, μέχρι τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς!

Περίεργον, θὰ μοῦ εἴπῃς ἴσως, ἀναγνῶστά μου. Νὰ πταίῃ ὁ πάππος μου καὶ ὁ προπάππος μου καὶ ὁ πατέρας τοῦ προπάππου μου καὶ νὰ τὰ πληρώνω ἐγώ! Τί λογῆς δικαιοσύνη εἶνε αὐτή. Ἄχ, ἀδελφέ μου. Διὰ νὰ τὸ κάμῃ ὁ Θεὸς αὐτό, σημαίνει, πῶς εἶνε δίκαιον καὶ σωστὸν νὰ τὸ κάμῃ. Ἀσφαλῶς δὲ ὁ Θεὸς ὁ μακρόθυμος καὶ οἰκτίρμων, ὁ διατηρῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας, δὲν πρόκειται ποτε νὰ λάβῃ μαθήματα εὐσπλαγχνίας καὶ δικαιοσύνης ἀπὸ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀδίκους καὶ εἰς πολλὰς περιστάσεις μοχθηροὺς καὶ κακεντρεχεῖς ἀνθρώπους. Ἐὰν δὲ τώρα βεβαιώνῃ, ὅτι θὰ ζητήσῃ λογαριασμὸν ἀπὸ τὰ δισεγγόνια καὶ τρισεγγόνια διὰ τῆς ἁμαρτίαις τῶν προπατόρων των, μὴ ξεχάνῃς ὅτι πρόκειται ἐδῶ περὶ οἰκογενειῶν, ἡ ὁποίαις ἐστηρίχθησαν εἰς τὴν ἀδικίαν καὶ εἰς τὸ αἷμα, χωρὶς νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ ἡ μετάνοια εἰς αὐτάς. Λάβε αὐτὸ ὑπ' ὄψει σου καὶ θὰ τὰ εὕρῃς ὕστερα ὅλα σωστὰ καὶ δίκαια. Τιμωρεῖ τὸν πάππον ὁ Θεὸς γιὰ τῆς ἀδικίαις, ποὺ ἔκαμε καὶ δὲν μετενόησε. Τιμωρεῖ ὅμως καὶ τὸν ἔγγονον, γιατί κι' αὐτὸς δὲν ἐφρόντισε νὰ διορθώσῃ τὸ κακόν, ποὺ ἔκαμεν ὁ πάππος του, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἐχάραξεν ὁ πάππος του. Δὲν μετενόησεν οὔτε αὐτὸς διὰ τῆς ἀδικίας, μὲ τῆς ὁποίαις ὁ πάππος ηὔξησε τὴν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησαν τὰ παιδιά Του. Κρατεῖ λοιπὸν καὶ αὐτὸς τὴν περιουσίαν τὴν ἄδικον καὶ φυσικὰ μαζὶ μὲ αὐτὴν κρατεῖ καὶ τὴν ἀδικίαν. Διατί, λοιπόν, παραξενεύεσαι ὅτι ἡ ἀδικία, τὴν ὁποίαν κρατεῖ κληρονομικῶς, θὰ ξεσπάσῃ καὶ εἰς τὸ κεφάλι του; Δὲν εἶνε σωστὸν καὶ δίκαιον νὰ τιμωρῆται ἡ ἀδικία;

(2 Κούμαρη αὐτόθ. σελ. 244 στ. Α'.
(3) J. Müller, Physiologie des Menschen, 1842, Τόμ. II σελ. 773.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ἔκδοσις δευτέρα ἐπηυξημένη.

Ὑπὸ **Παν. Ν. Τρεμπέλα.**

Ἡ ἀπολογητικὴ αὕτη μελέτη, τὴν ὁποίαν ὁ συγγραφεὺς συνεπλήρωσε καὶ παρέδωκεν ἐπηυξημένην, ἐξετάζει τὴν ἱστορίαν τοῦ Πνευματισμοῦ, τὰ ποικίλα καὶ περίεργα αὐτοῦ φαινόμενα, τὰς θεωρίας πρὸς ἐξήγησιν αὐτῶν, τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πνευματισμοῦ, τὴν θέσιν του ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ κλπ., μὲ πᾶσαν σαφήνειαν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει θετικῶν δεδομένων. Τὸ ἔργον ἀξίζει νὰ μελετηθῇ ὑπὸ πάντων, διότι εἶνε ἀρκετὰ εὐρεῖα σήμερον ἡ διάδοσις τοῦ Πνευματισμοῦ καὶ πολλοὶ οἱ ἐξ ἀγνοίας παρασυρόμενοι εἰς αὐτόν.

Σελίδες 208. Τιμᾶται ἄδετος δρ. 25, πανόδετος δρ. 40. Προστίθενται ταχ)κὰ Ἐσωτερικοῦ δρ. 9 διὰ τὰ ἄδετα, δρ. 12 διὰ τὰ πανόδετα. Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν τὰ ταχ)κὰ εἶνε σχεδὸν τριπλάσια. Παραγγελίαι μετὰ τῆς ἀξίας στέλλονται πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον ἡ «Ζωή», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Ι', Α' Κορ. δ' 9—16).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς» σελ. 496.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Ι' Ματθαίου, ιζ' 14—23).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 58.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς τὴν καρδίαν πολὺ σκληράν, διὰ νὰ μὴ συγκινηθῇ ἀπὸ τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν, ποὺ παρουσιάζει ὁ σεληνιαζόμενος τοῦ σημερινοῦ εὐαγγελίου. Ὁ δυστυχὴς πατέρας του, ὅταν ἐπλησίασε τὸν Χριστόν, ἰδοὺ πῶς περιγράφει τὴν τραγῳδίαν τοῦ υἱοῦ του: «Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει». Κακῶς πάσχει! Δύο λέξεις εἶνε. Ἀλλὰ ποίαν φρικώδη κατάστασιν παρουσιάζουν. Διότι οἱ σεληνιαζόμενοι εἶνε δυστυχῆ καὶ ἀξιοσυμπάθητα πλάσματα. Ὅταν ἡ κρίσις ἔλθῃ καὶ ὁ παροξυσμὸς τοὺς ἐπισκεφθῇ, πίπτουν κατὰ γῆς ξηροὶ καὶ ἀναίσθητοι. Ἐκβάλλουν ἀγρίας καὶ σπαρακτικὰς κραυγάς. Μελανιάζει τὸ πρόσωπόν των. Ἀφρίζει τὸ στόμα των. Μαυρίζει ἡ γλῶσσά των. Σπαράσσει ὁλόκληρος ὁ ὀργανισμός των. Αὐτὰ συνέβαιναν καὶ μὲ τὸν σημερινὸν σεληνιαζόμενον νέον. Καὶ τὸ ἀκόμη χειρότερον εἶνε τοῦτο, ὅτι «πολλάκις πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ». Τί ἐπεδίωκε μὲ αὐτό; Τίποτε ἄλλο, παρὰ τραγικὸν θάνατον καὶ οἰκτρὸν τέλος. Ἰδοὺ κατάστασις φρικώδης, ὀδυνηρά, ἀπελπιστική. Καὶ ποῖος λοιπὸν δὲν θὰ ᾐσθάνετο οἶκτον καὶ συμπάθειαν πρὸς τὸ ταλαίπωρον αὐτὸ πλάσμα;

Καὶ ὅμως ὑπάρχει κακοῦργος καὶ μοχθηρὰ καὶ μισάνθρωπος ὕπαρξις, ἡ ὁποία δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὴν δυστυχίαν τοῦ νέου ἐκείνου. Εἶνε ὁ Σατανᾶς, ὁ διάβολος, ὁ ἑωσφόρος. Αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν συμπονεῖ εἰς τὴν δυστυχίαν αὐτὴν τοῦ νέου, ἀλλὰ καὶ χαίρει καὶ σκιρτᾷ καὶ εὐφραίνεται, ἀκριβῶς ὅταν πάσχῃ καὶ σπαράσσῃ ὁ νεανίας αὐτός. Καὶ πῶς ὄχι; Μήπως αὐτὸς δὲν εἶνε ὁ δημιουργὸς ὅλης αὐτῆς τῆς συμφορᾶς; Μάλιστα. Ὁ σεληνιαζόμενος εἶνε ἕνας δαιμονισμένος. Δὲν πάσχει ἀπὸ καμμίαν φυσικὴν νόσον. Πάσχει κακῶς ἀπὸ δαιμόνιον πονηρόν. Πνεῦμα πονηρὸν τὸν ἔχει κυριεύσει καὶ διευθύνει τὸ σῶμά του. Καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸν τυραννεῖ, τὸν σπαράσσει. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸν ῥίπτει εἰς τὴν φωτιὰ καὶ εἰς τὸ νερὸ διὰ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ.

Τοιοῦτος εἶνε ὁ Σατανᾶς. Δὲν εἶνε φίλος. Εἶνε ἐχθρός. Ἐχθρὸς φοβερός, κακοῦργος, ἄσπονδος ἐχθρός. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπιθυμεῖ καὶ ἐπιδιώκει, εἶνε ἡ καταστροφή μας, ἡ ψυχικὴ καὶ σωματική. Κυρίως ἡ ψυχική. Ἡμεῖς εἰμπορεῖ νὰ παραγνωρίζωμεν τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς μας. Αὐτὸς ὅμως εἰξεύρει νὰ ἐκτιμᾷ τὰ πράγματα. Γνωρίζει ὅτι ὁ ἀνεκτίμητος πλοῦτος καὶ θησαυρὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶνε ἡ ἀθάνατος ψυχή. Ἐπιδιώκει βέβαια νὰ κυριεύῃ καὶ τὸ σῶμά μας, ὅπως εἰς τὸν σημερινὸν σεληνιαζόμενον. Αἱ βλέψεις του ὅμως στρέφονται περισσότερον κατὰ τῆς ψυχῆς μας. Τὴν ψυχήν μας θέλει νὰ παρασύρῃ καὶ νὰ αἰχμαλωτίσῃ εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Αὐτὴν θέλει νὰ καταδικάσῃ εἰς ἀπώλειαν καὶ θλῖψιν αἰώνιον. Ὦ πῶς ἀγωνίζεται διὰ νὰ τὸ ἐπιτύχῃ! Ἀκοίμητος πάντοτε εἰς τὸ ὀλέθριον ἔργον του, ἀμίμητος εἰς τὰ πανοῦργα καὶ καταχθόνια τεχνάσματά του, ὁρμᾷ ἐναντίον μας ὡς λύκος αἱμοβόρος, ὡς λέων πεινα-λέος κα ὠρυομενος. Καὶ ἀλλοίμονον, ἂν κατορθώσῃ νὰ μᾶς ῥίψῃ εις τὴν ἁμαρτίαν καὶ νὰ κυριεύσῃ τὴν ψυχήν μας. Ὅπως ἔρριπτε τὸν σεληνιαζόμενον εἰς τὸ πῦρ διὰ νὰ τὸν θανατώσῃ, παρομοίως ῥίπτει καὶ ἡμᾶς εἰς τὸ πῦρ τῆς ἁμαρτίας τώρα, διὰ νὰ μᾶς ῥίψῃ ἔπειτα καὶ εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως. Ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ τὸν κάμνουν φίλον καὶ συνδέονται μαζῇ του! Ὑπάρχουν χριστιανοὶ ποὺ τοῦ ἀνοίγουν τὴν θύραν τῆς ψυχῆς των! Καὶ ὑπάρχουν ἄλλοι, πάλιν, ποὺ στέλλουν «στὸ διάβολο» τὸν πλησίον των καὶ τὸν ἀδελφόν των! Ἄνθρωποι, τί κάμνομεν; Εἶνε προτιμότερον νὰ ῥίψῃς εἰς τὴν φωτιὰ τὸν ἀδελφόν σου, παρὰ νὰ τὸν παραδώσῃς εἰς τὸν Σατανᾶν. Διότι εἶνε ἀσφαλέστερον νὰ ζῇ κανεὶς μὲ θηρία ἀνήμερα, παρὰ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πονηροῦ διαβόλου. Δι' αὐτό, ὅταν κατορθώνῃ ὁ πονηρὸς νὰ μᾶς παρασύρῃ εἰς τὸ κακόν, πρέπει μὲ δάκρυα, μὲ πόνον, μὲ πίστιν νὰ πίπτωμεν γονυκλινεῖς ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν πανοῦργον ἐχθρόν. Λέγομεν μὲ πίστιν. Διότι αὐτὸς εἶνε ὁ ἀπαραίτητος ὅρος τῆς σωτηρίας μας. Αὐτὸ δὲ καὶ τονίζει ὁ Κύριος ἀκολούθως εἰς τοὺς λόγους Του.

2.—Διότι, πρὶν καταβῇ ὁ Κύριος ἀπὸ τὸ ὄρος, ὅπου ἐνδόξως μετεμορφώθη ἐνώπιον τριῶν μαθητῶν Του, τὸν σεληνιαζόμενον ἐκεῖνον νέον εἶχεν ὁδηγήσει ὁ πατήρ του εἰς τοὺς ἄλλους μαθητὰς τοῦ Κυρίου. Ὁ πατὴρ ὅμως τοῦ δαιμονιζομένου ἦτο ἄπιστος. Δὲν εἶχε πίστιν ἀκράδαντον εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν ποὺ εἶχε δώσει ὁ Κύριος εἰς τοὺς μαθητάς Του διὰ νὰ ἐκβάλλουν δαιμόνια. Δὲν ἠμπόρεσαν λοιπὸν οἱ Ἀπόστολοι νὰ θεραπεύσουν τὸν υἱόν του. «Προσήνεγκα, λέγει, αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι». Ἀλλὰ τὴν θεραπείαν ἠμπόδισεν ἡ ἀπιστία. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος ἐλέγχει τώρα αὐτούς. Ἐλέγχει τὴν ἄπιστον γενεὰν τῶν Ἰουδαίων πρῶτον· «ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη! ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;» Ἔμεινε τρία ἔτη μαζῇ των. Καθημερινῶς ἐδίδασκε καὶ ἐθαυματούργει. Ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἐπίστευον. Δὲν ἤθελαν νὰ πιστεύσουν. Τόσον τοὺς εἶχε διαστρέψει ἡ ἁμαρτία. Καὶ τοὺς ἐλέγχει τώρα, μήπως μετανοήσουν, καὶ πιστεύσουν καὶ σωθοῦν. Καὶ μετὰ τὸν ἔλεγχον, προσθέτει τὸ θαῦμα διὰ νὰ ἐπέλθῃ σύντομον καὶ ἀσφαλὲς τὸ σωτήριον ἀποτέλεσμα. «Φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε», διατάσσει τὸν πατέρα. «Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης». Ἀλλ' εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εἶχαν δείξει ἀπιστίαν καὶ οἱ ἀπόστολοι. Ἔχοντες ὅμως αὐτοὶ τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ διορθώνουν τὰς ἐλλείψεις των, ἐρωτοῦν ἰδιαιτέρως τὸν Διδάσκαλόν των διὰ τὴν αἰτίαν τῆς ἀποτυχίας των. «Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;» Καὶ ὁ Κύριος ἐλέγχει τώρα καὶ αὐτούς. «Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν». Καὶ προσθέτει τὰ βαρυσήμαντα αὐτὰ λόγια: «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατή-

σει ὑμῖν». *Τίποτε ἀδύνατον εἰς ἐκείνους ποὺ πιστεύουν. Καὶ τὰ πλέον ἀδύνατα καὶ ἀπίθανα πράγματα εἰμποροῦν νὰ τὰ κατορθώσουν, ἀκόμη καὶ ὄρη πανύψηλα εὐχερῶς νὰ μετακινήσουν. Ἀρκεῖ νὰ ἔχουν πίστιν ζωηράν, δραστικήν, θερμουργόν, ὅπως θερμὸς καὶ καυστικὸς εἶνε ὁ κόκκος τοῦ σινάπεως.*

Αὐτὴν τὴν πίστιν ζητεῖ ὁ Χριστός. Αὐτὴν τὴν πίστιν πρέπει νὰ ἔχωμεν καὶ ὅλοι ἡμεῖς. Διότι ἡ πίστις αὐτὴ μᾶς χρειάζεται, μᾶς εἶνε ἀπαραίτητος. Διότι δὲν βλέπετε ποῦ ζῶμεν σήμερον; Ζῶμεν εἰς ἕνα κόσμον γεμᾶτον ἀπὸ ἀνησυχίας καὶ φόβους. Κρίσις, ἀνεργία, πεῖνα, ἐπαναστάσεις, πόλεμοι, ἀβεβαιότης, ἀγωνία, θλῖψις, πόνος, παράπονα, δάκρυα, ἀπειλαί, διαρκὴς ἀναστάτωσις τῶν πάντων, ἰδοὺ τί παρουσιάζει ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης. Αὐτὰ εἶνε τὰ ὄρη ποὺ καταπιέζουν καὶ καταθλίβουν τὰς ψυχάς μας. Ἀκριβῶς λοιπὸν καὶ ἐδῶ μᾶς χρειάζεται ἡ ζωντανὴ πίστις καὶ εὐσέβεια, διὰ νὰ μετακινήσωμεν τὰ ὄρη αὐτά· διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς φόβους καὶ τὰς ἀνησυχίας· διὰ νὰ πετάξωμεν ἀπὸ ἐπάνω μας τὸ βάρος τοῦ κακοῦ ποὺ μᾶς ἀπειλεῖ. Δὲν ἔχομεν ὅμως τὴν πίστιν θερμήν. Ἄλλοι εἶνε τελείως ἄπιστοι καὶ διεστραμμένοι, ὅπως ἡ γενεὰ ἐκείνη τῶν Ἰουδαίων. Ἄλλοι, ἐνῷ λεγόμεθα χριστιανοί, εἴμεθα ὅμως χλιαροὶ καὶ ὀλιγόπιστοι. Καὶ ὅταν ἔρχωνται αἱ περιστάσεις νὰ δείξωμεν τὴν πίστιν μας, τότε κλονιζόμεθα καὶ πίπτομεν καὶ τὰ χάνομεν. Ἐὰν εἴχαμεν πίστιν θερμήν, ὅλη ἡ σημερινὴ κακοδαιμονία θὰ ἔφευγεν ἀπὸ ἐπάνω μας. Διότι αὐτὴ θὰ μᾶς ὡδήγει εἰς ἀποφάσεις καλὰς καὶ θὰ μᾶς ἔδιδε τὴν παντοδύναμον τοῦ Κυρίου προστασίαν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ μέγα αὐτὸ θαῦμα. Δὲν τὴν ἔχομεν ὅμως. Ἀλλ' ἂς φροντίσωμεν νὰ τὴν ἀποκτήσωμεν. Πίστις, πίστις θερμὴ καὶ ζωντανή, χρειάζεται διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν σωτηρίαν εἰς τὸν κυκεῶνα αὐτὸν τῆς ζωῆς. Ἂς πιστεύσωμεν, διὰ νὰ σωθῶμεν.

ΗΘΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

"ΨΕΜΑΤΑΚΙΑ,,

Τὸ μειδίαμα, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ ἀναγνώστης θὰ ὑποδεχθῇ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιγραφῆς, δὲν ἐλαττώνει τὸ μέγεθος τῆς κρυπτομένης ὑπὸ τὴν λέξιν κακίας. Καὶ τὸ ὑποκοριστικόν, ποὺ χρησιμοποιεῖται διὰ νὰ παραστήσῃ ὄχι καὶ μεγάλην τὴν σπουδαιότητα τοῦ κακοῦ, δὲν ἐλαφρώνει τὸ βάρος του.

Τὰ «ψεματάκια», εἰς τὰ ὁποῖα ἀφορᾷ τὸ παρόν, δὲν εἶναι βεβαίως αἱ ἀναίσχυντοι ἐκεῖναι ψευδολογίαι καὶ αἱ ἐγκληματικαὶ ψευδομαρτυρίαι, ποὺ λέγονται διὰ νὰ βλάψουν ἠθικῶς ἢ ὑλικῶς τὸν ἄλλον, ἢ διὰ νὰ παρουσιάσουν ὡς ἀθῶον τὸν κακοποιόν. Ἀλλ' οὔτε καὶ αἱ ἀναπόφευκτοι εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀτέλειαν ὑπερβολαὶ κατὰ τὴν ἔκφρασιν καὶ ἀνακρίβειαι κατὰ τὴν διατύπωσιν, εἰς τὰς ὁποίας δύναται νὰ ὑποπέσῃ καὶ ὁ φιλαληθέστατος ἄνθρωπος. Διότι δὲν εἶναι μὲν ὅλοι εἰς θέσιν νὰ διατυπώσουν ἐπακριβῶς ὅ,τι γνωρίζουν ἢ ἀντελήφθησαν, οὔτε καὶ νὰ ἀντιληφθοῦν σαφῶς τὰ πράγματα· δὲν εἶναι δὲ καὶ ὁ προφορικὸς λόγος πάντοτε ἱκανὸς νὰ παραστήσῃ τὴν ἀκρίβειαν. Καὶ ἕνεκα τούτου «φιλεῖ κλέπτεσθαι, ὡς τὰ πολλά, ἡ ἀλήθεια». Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ αὐτοῦ. Ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῶν ψευδολογημάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα μετὰ πάσης εὐκολίας ἐφευρίσκουν καὶ ἄνευ δισταγμῶν χρησιμοποιοῦν πρὸς διευκόλυνσίν των εἰς τὴν καθημερινὴν ζωήν των ἀκόμη καὶ ἄνθρωποι, ποὺ θέλουν νὰ θεωροῦνται φιλαλήθεις.

Πράγματι. Ὄχι μόνον οἱ ἀδιαφοροῦντες πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ ξένοι πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἠθικήν, ἀλλὰ καὶ Χριστιανοὶ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετήν, ἔχουν χαλαρὰν περὶ τοῦ ψεύδους ἀντίληψιν. Εἰς τὴν οἰκογένειαν, εἰς τοὺς φιλικοὺς κύκλους, εἰς τὰς καθημερινὰς σχέσεις καὶ συζητήσεις, εἰς τὴν μετάδοσιν πληροφοριῶν, εἰς τὴν διήγησιν λόγων καὶ γεγονότων καὶ εἰδήσεων, ἔχει τόσην πέρασιν τὸ κίβδηλον αὐτὸ νόμισμα, τὸ ὁποῖον τίθεται ἐν γνώσει εἰς κυκλοφορίαν! Διατί; διὰ τὴν εὐκολίαν μας! Διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἐνόχλησιν ἑνὸς ἀνεπιθυμήτου ἐπισκέπτου, ἢ καὶ ἑνὸς φίλου, ποὺ ἦλθεν εἰς ἀκατάλληλον στιγμήν. Διὰ νὰ ἀποφύγωμεν ἕνα γνωστόν, ποὺ ἔρχεται νὰ μᾶς ζητήσῃ κάποιαν χάριν, βοήθειαν, συμβουλήν, δὲν πρέπει δὲ τάχα νὰ δυσαρεστηθῇ ἀκούων τὴν ἀλήθειαν. Διὰ νὰ μὴ φωνάξῃ καὶ ἐπιπλήξῃ ὁ σύζυγος, ὁ πατέρας, ὁ προϊστάμενος. Διὰ νὰ μὴ λυπήσωμεν μὲ τὴν ἀλήθειαν τὸν φίλον ἢ τὴν φίλην καὶ ἐλαττώσωμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς ὑπόληψίν του. Διὰ νὰ μὴ χάσωμεν κάποιαν εὐχαρίστησιν, κάποιο προνόμιον, κάποιαν προσφιλῆ ἐπιθυμίαν. Διὰ νὰ μὴ μᾶς ἀνακαλύψουν παραβάτας κάποιας ἀπαγορεύσεως, κάποιου καθήκοντος, κάποιας ὑποσχέσεως. Διά....Διά....Δηλαδὴ διὰ νὰ διευκολύνωμεν πάντοτε τὸν ἑαυτόν μας, νὰ ἱκανοποιοῦμεν τὸ ἐγώ, τὴν φιλαυτίαν, τὴν ἰδιοτέλειάν μας. Ἀδιάφορον ἂν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ νοθεύωμεν τὴν ἀλήθειαν, ἀθετοῦμεν τὴν ἠθικήν, προσβάλλωμεν τὸν Θεόν. Ἀρκεῖ ὅτι τὰ ὀνομάζομεν «ψεματάκια» ἢ «οἰκονομικὰ ψεύδη» ἢ—κατὰ μεταφορὰν ἐκ ξένων γλωσσῶν—«λευκὰ ψεύδη»!

Εἶναι βεβαίως γνωστὸν ὅτι τὸ δηλητήριον, τὸ ὁποῖον θὰ ἔπινε κανεὶς εἰς μεγάλην δόσιν, θὰ ἐδημιούργει ἄμεσον θάνατον. Ἐν τούτοις καὶ εἰς μικρὰν ποσότητα πινόμενον καθ' ἑκάστην, πολλάκις τῆς ἡμέρας καὶ ἐπὶ ἔτη, θὰ φέρῃ βραδύτερον μὲν ἀλλ' ἐπίσης ἀσφαλῶς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, θάνατον. Οὕτω καὶ τὸ ψεῦδος. Μία ψευδομαρτυρία ἐπὶ δικαστηρίου, μία ψευδορκία, εἶναι ἀναμφιβόλως θανάσιμον ἁμάρτημα. Ἀλλὰ καὶ κατὰ μικρὰς δῆθεν δόσεις λεγόμενον δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργῇ δηλητηριωδῶς εἰς τὴν ψυχήν. Διότι νοθεύει τὸν λόγον, καὶ ἄρα νοθεύει τὸν χαρακτῆρα· διότι «χαρακτὴρ ἀνδρὸς ἐκ λόγου γνωρίζεται». Νοθεύει τὴν χριστιανικὴν ἰδιότητα· διότι τὸ ἰδιαίτερον γνώρισμα τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι τὸ ὅτι ζῇ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τῆς ἀληθείας, ἐφ' ὅσον Χριστιανὸς σημαίνει τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν Χριστόν· ὁ δὲ Χριστὸς εἶπεν «Ἐγώ εἰμι ἡ ἀλήθεια. Ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω»· καὶ «πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς». Διὰ τοῦτο δὲ τόσον ἔντονοι εἶναι αἱ παραγγελίαι τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς Χριστιανούς: «Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους». Καὶ πάλιν: «ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ». Ἄλλως περιέρχεται εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν τόσον χαρακτηριστικῶς παρουσιάζει ὁ Θεός, ὅταν λέγῃ: «ὑς (δηλαδὴ χοῖρος) ἐν βορβόρῳ καὶ ἄνθρωπος ἐν ψεύδει». Περιέρχεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Σατανᾶ, διότι περὶ αὐτοῦ εἶπεν ὁ Κύριος ὅτι «ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ» (τοῦ ψεύδους). Ἐκ τοῦ ὅτι λοιπὸν τὸ ψεῦδος λέγεται «ψεματάκι», δὲν παύει νὰ εἶναι γέννημα τοῦ Σατανᾶ. Καὶ ἐκ τοῦ

ὅτι ὀνομάζεται «λευκὸν ψεῦδος», δὲν παύει νὰ εἶναι μαῦρον καὶ σκοτεινόν, ἄτιμον.

Δὲν ἀγνοοῦμεν τὰς δυσκολίας, εἰς τὰς ὁποίας εὑρίσκεται ὁ Χριστιανός, προκειμένου νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἐν τούτοις εἶναι πολὺ ὀλιγώτεραι ἀπὸ ὅσας φαίνονται εἰς τοὺς εὑρίσκοντας ὡς εὔκολον διέξοδον τὸ ψεῦδος. Δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι ζῶμεν εἰς ἕνα κόσμον, ὅπου πολλοὶ θέλουν νὰ λέγῃς τὴν ἀλήθειαν ὄχι ἀπὸ ἐκτίμησιν πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ διὰ νὰ σὲ ἐκμεταλλεύωνται, διὰ νὰ σὲ παγιδεύουν, διὰ νὰ σὲ πιέζουν καὶ σὲ ἐμποδίζουν ἀπὸ τὸ καθῆκον. Ἐν τούτοις ὁ Χριστιανὸς δὲν δικαιοῦται νὰ ψεύδεται. Δὲν εἶναι μὲν ὑποχρεωμένος νὰ θεωρήσῃ πάντα τοιοῦτον ὡς ἀνακριτήν του, οὐδὲ ν' ἀποκαλύπτῃ τὰς ἐσωτερικὰς σκέψεις καὶ διαθέσεις του εἰς πάντα ὕποπτον ἐρευνητήν, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ ψεύδεται. Πάντως, ὅταν ἔχῃ κανεὶς ἀπόφασιν καὶ κανόνα τοῦ βίου του νὰ ἀληθεύῃ, θὰ ἴδῃ ὅτι θὰ ἐλαττωθοῦν σημαντικὰ αἱ δύσκολοι περιστάσεις. Θὰ ἴδῃ ὅτι ἡ βοήθεια τοῦ Ἀληθοῦς, τοῦ Θεοῦ τῆς ἀληθείας, θὰ τὰς περιορίσῃ εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Δὲν πρέπει ἄλλως τε νὰ λησμονοῦμεν ὅσοι θέλομεν νὰ εἴμεθα Χριστιανοί, ὅτι ὁ βίος τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι αὐταπάρνησις. Καὶ ἐὰν εἰς τόσας ἄλλας περιστάσεις ἀπαιτοῦνται θυσίαι, ἀπαιτοῦνται καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν μόρφωσιν χαρακτῆρος ἀληθινοῦ καὶ ἀληθῶς ἀξιοπίστου: «Μέχρι θανάτου ἀγώνισαι ὑπὲρ ἀληθείας καὶ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ ὁ Θεός»!

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ΙΑ', Α' Κορ. θ' 2—12)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 505.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ΙΑ' Ματθ. ιη' 23—35)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 62.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Κατ' ἐξοχὴν συμπαθὴς καὶ ἐλεήμων ἐδείχθη ὁ βασιλεὺς τῆς σημερινῆς παραβολῆς, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐδίδαξεν ὁ Κύριος. Ἕνας ἐκ τῶν δούλων του ἦτο «ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων». Τὸ ποσὸν ποὺ ἐχρεώστει ἦτο ὑπέρογκον. Δέκα χιλάδες τάλαντα! Ἀρκεῖ δὲ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὴν μεγάλην τιμὴν ποὺ εἶχε τότε τὸ τάλαντον, διὰ νὰ ἴδωμεν τί ποσὸν κολοσσιαῖον ἦτο τὸ χρέος τοῦ δούλου. Τὸ ποσὸν δὲ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἐξοφληθῇ. Ἦτο ὅμως ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ τὸ ἐξοικονομήσῃ ὁ χρεώστης δοῦλος. Καὶ ἡ σύζυγός του καὶ τὰ τέκνα του καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχεν ἐὰν ἐπωλοῦντο πάλιν τὸ χρέος ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξοφληθῇ. Συμφώνως λοιπὸν πρὸς τοὺς νόμους ἔπρεπε νὰ ριφθῇ εἰς τὴν φυλακὴν ὁ καταχραστὴς δοῦλος καὶ ἐκεῖ ν' ἀποθάνῃ μίαν ἡμέρκν, χωρὶς ποτὲ νὰ περιμένῃ ἀπελευθέρωσιν καὶ σωτηρίαν. Ἀλλ' ἰδού, ὁ ἀγαθὸς βασιλεὺς τὸν εὐσπλαγχνίσθη. Ὅταν ὁ δοῦλος ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια του καὶ μὲ δάκρυα τὸν παρεκάλει νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ προθεσμίαν τινά, ἐκεῖνος πράγματι τὸν ἐλυπήθη. Ὄχι μόνον δὲν τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν φυλακήν, ἀλλὰ «καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ». Ὅλον τὸ χρέος τοῦ τὸ ἐχάρισεν!

Ἀλλ' ὅ,τι ἔκαμεν ὁ βασιλεὺς αὐτὸς τῆς παραβολῆς, αὐτὸ κάμνει ὁ Βασιλεὺς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ Θεὸς ἡμῶν. Σπλαγχνίζεται ἡμᾶς τοὺς δούλους Του, τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους. Διότι πράγματι ἐνώπιόν Του ὅλοι εἴμεθα δοῦλοι. Δυστυχῶς δέ, δοῦλοι χρεῶσται. Αἱ ἁμαρτίαι μας, αἱ καθημεριναὶ καὶ ποικίλαι, εἶνε χρέος μέγα, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀδύνατον ἡμεῖς νὰ ἐξοφλήσωμεν. Διότι τί εἰμπορεῖ νὰ κάμωμεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ εἴμεθα ἔνοχοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ; Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἁρμόζει, εἶνε καταδίκη καὶ τιμωρία αἰώνιος. Ἐν τούτοις, ὁ ἀγαθὸς Θεὸς εἶνε ἕτοιμος νὰ μᾶς συγχωρήσῃ. Διότι εἶνε εὔσπλαγχνος καὶ μακρόθυμος καὶ ἐλεήμων. Ὅταν μὲ μετάνοιαν καὶ συντριβὴν καρδίας Τοῦ ζητήσωμεν ἔλεος, μᾶς τὸ δίδει πλουσίως. Ὅταν μὲ δάκρυα Τὸν παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς συγχωρήσῃ, μᾶς συγχωρεῖ. Μὲ τὸ πανάγιον δὲ Αἷμα τοῦ Υἱοῦ Του καθαρίζει τὰς ψυχάς μας ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, σβύνει τὸ χρέος τῶν ἁμαρτιῶν μας, μᾶς σώζει ἀπὸ τὴν καταδίκην καὶ τὴν αἰωνίαν ἀπώλειαν.

Πόσοι ὅμως ἁμαρτωλοὶ ζητοῦν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ; Πόσοι μετανοοῦν διὰ τὰς ἁμαρτίας των καὶ ἐπωφελοῦνται τῆς καλωσύνης καὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ; Ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ οὐδὲ κἂν σκέπτονται ὅτι εἶνε δοῦλοι τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ δώσουν λόγον ἐνώπιόν Του. Ἐὰν τοὺς ὁμιλήσῃς περὶ ἁμαρτίας καὶ ἐνοχῆς, εἰμπορεῖ καὶ νὰ σὲ ἐμπαίξουν. Ἄλλοι πάλιν ἐνῶ παρουσιάζονται ὡς χριστιανοί, ἐν τούτοις δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξομολογηθοῦν καὶ νὰ λάβουν τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν των. «Τί νὰ ἐξομολογηθῶ; καὶ τί ἔκαμα;» σᾶς λέγουν. Ἀλλ' αὐτὸ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν γνωρίζομεν τὸ βάρος ποὺ ἔχει κάθε ἁμαρτία· δὲν ἐννοήσαμεν ὅτι εἴμεθα ἁμαρτωλοὶ καὶ ἔνοχοι καὶ παραβάται τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου. Καὶ δὲν ἔχομεν καταλάβει τί μᾶς περιμένει κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ἐὰν μείνωμεν ἀμετανόητοι. Οὕτω δὲ ἐγκλημματοῦμεν κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μας κατὰ τρόπον ἐντελῶς ἀδικαιολόγητον. Διότι, ἐνῷ ὁ Θεὸς εἶνε ἕτοιμος νὰ μᾶς συγχωρήσῃ, ἡμεῖς δὲν σπεύδομεν νὰ Τοῦ ζητήσωμεν τὴν συγχώρησιν. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἀποδιώκομεν τὴν σωτηρίαν, τὴν ὁποίαν δωρεὰν μᾶς δίδει ἡ ἀνεξάντλητος φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ.

2.—Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο, ἐξ ἴσου σπουδαῖον καὶ σοβαρόν, μᾶς διδάσκει ἡ σημερινὴ παραβολή. Ὁ καταχραστὴς ἐκεῖνος δοῦλος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ καλοκάγαθος βασιλεὺς ἐχάρισε τὸ χρέος τῶν δέκα χιλιάδων ταλάντων, ἐφέρθη μὲ πολλὴν σκληρότητα πρὸς ἕνα σύνδουλόν του. Αὐτὸς τοῦ ὤφειλε μόλις «ἑκατὸν δηνάρια». Δηλαδὴ ποσὸν ἐλάχιστον ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς δέκα χιλιάδας τάλαντα. Διότι μικρὰ ἦτο ἡ ἀξία τοῦ δηναρίου. Ἐν τούτοις τὸ ποσὸν τοῦτο ἐζήτει μὲ ἐπιμονὴν μεγάλην ὁ εὐεργετηθεὶς δοῦλος νὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

τὸν σύνδουλόν τοῦ. «Καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις». Εἰς μάτην ὁ συνάδελφός του τὸν ἱκετεύει νὰ τοῦ δώσῃ μικρὰν προθεσμίαν διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους του. Εἶχε πέσει εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν παρεκάλει. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἐστάθη ἄκαμπτος. «Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον». Τόση ἀσπλαγχνία καὶ ἀσυμπάθεια!

Αὐτὴ ὅμως ἡ διαγωγὴ τοῦ δούλου ἔγινεν αἰτία τῆς καταστροφῆς του. Διότι μετ' ὀλίγον τὸν καλεῖ ἐνώπιόν Του ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν ἐλέγχει αὐστηρότατα. «Πονηρὲ δοῦλε, τοῦ λέγει, σοῦ ἐχάρισα ὅλον τὸ χρέος, ἐπειδὴ μὲ παρεκάλεσες. Δὲν ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ λυπηθῇς τὸν σύνδουλόν σου, ὅπως σὲ ἐλυπήθην ἐγώ;» Καὶ ἀμέσως ἀνακαλεῖ τὴν πρώτην ἀπόφασίν του. Διατάσσει νὰ παραλάβουν τὸν πονηρὸν δοῦλον οἱ βασανισταὶ καὶ νὰ τὸν τιμωροῦν μέχρις ὅτου ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του. Ἀλλ' εἶνε φανερόν, ὅτι ἡ τιμωρία του δὲν θὰ εἶχε τέλος ποτέ. Διότι ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ μέγα χρέος τόσων χιλιάδων ταλάντων.

Αὐτὸ ἐπέτυχεν ὁ ἀσπλαγχνος δοῦλος μὲ τὴν σκληρότητά του. Ἀλλά, καθὼς ἐξηγεῖ ὁ Κύριος, καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν νὰ πάθωμεν τὰ ἴδια. «Οὕτω», λέγει, «καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν». Δηλαδὴ μᾶς περιμένει τιμωρία αὐστηρὰ καὶ χωρὶς τέλος, ἐὰν δὲν συγχωρῶμεν ἐκείνους ποὺ μᾶς ἔχουν ὁπωσδήποτε πταίσει. Ὁ Θεὸς μᾶς συγχωρεῖ, ὅταν Τὸν παρακαλοῦμεν. Ἀλλὰ ζητεῖ νὰ συγχωρῶμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς ἄλλους. Ἐὰν δὲν τοὺς συγχωρῶμεν, οὔτε Αὐτὸς θὰ μᾶς συγχωρήσῃ. Ἐὰν φερώμεθα πρὸς αὐτοὺς μὲ σκληρότητα καὶ ἀσυμπάθειαν, καὶ ὁ Θεὸς θὰ φερθῇ πρὸς ἡμᾶς χωρὶς ἔλεος καὶ συμπάθειαν. Πρέπει λοιπὸν νὰ προσέξωμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Διότι πολλοὶ εἶνε ἐκεῖνοι ποὺ δὲν θέλουν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ συγχωρήσουν ἐκείνους ποὺ τοὺς ἔχουν βλάψει. Πηγαίνουν ἴσως νὰ ἐξομολογηθοῦν καὶ νὰ λάβουν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὅταν ὅμως ὁ πνευματικὸς πατὴρ τοὺς συστήσῃ νὰ συγχωρήσουν τὸν ἐχθρόν των, αὐτοὶ δὲν τὸ κάμνουν. «Δὲν τὸν συγχωρῶ. Δὲν θέλω νὰ τὸν ἴδω ἐμπρός μου. Οὔτε εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν δὲν θὰ τὸν συγχωρήσω»! Αὐτὰ ἀπαντοῦν. Ἄλλοι πάλιν πηγαίνουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ προσευχηθοῦν. Καὶ ὅταν ἴδουν ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, μὲ τὸν ὁποῖον εὑρίσκονται εἰς διάστασιν, ἀλλάζουν θέσιν διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπουν! Ἀλλ' ὅταν ἔχωμεν τοιαύτας διαθέσεις, ἂς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι δὲν εἴμεθα χριστιανοὶ ἀληθινοὶ καὶ δὲν δέχεται ὁ Θεὸς τὰς προσευχάς μας. Οὔτε τὰς ἁμαρτίας μας θὰ συγχωρῇ ὁ Κύριος, ὅταν ἡμεῖς δὲν συγχωρῶμεν τοὺς πταίσαντας εἰς ἡμᾶς.

Ἂς διδαχθῶμεν, λοιπόν, ἀπὸ τὸ πάθημα τοῦ ἀσπλάγχνου δούλου τῆς σημερινῆς παραβολῆς. Ἐὰν οἱ ἄλλοι εἶνε ἔνοχοι καὶ πταῖσται ἀπέναντί μας, ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι πταῖσται εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ χρέος μας πρὸς Αὐτὸν εἶνε ἀσυγκρίτως μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ χρέος τῶν ἄλλων πρὸς ἡμᾶς. Ἂς δίδωμεν λοιπὸν προθύμως τὴν συγχώρησιν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἔλεος καὶ τὴν σωτηρίαν ἐκ μέρους τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

30. Οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνήρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.

Αὐτὸς εἶνε ἐκεῖνος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐγὼ εἶπον· ὕστερον ἀπὸ ἐμὲ ἔρχεται ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔλαβε θέσιν καὶ ἀξίωμα ἐμπρὸς ἀπὸ ἐμέ, διότι ἦτο πρὸ ἐμοῦ.

Ὁ στίχος οὗτος εἶνε σχεδὸν κατὰ λέξιν ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ς' 15.

Οὗτός ἐστι. *Αὐτὸς δὰ εἶνε. Ὁ Ἰωάννης ἔχει ἐνώπιόν του τὸν Ἰησοῦν καὶ «δακτυλοδεικτεῖ αὐτὸν καὶ ἐμφανίζει τοῖς ἀγνοοῦσι» (Θφ.).*

περὶ οὗ. *Ὑπάρχει καὶ ἡ γραφὴ* ***ὑπὲρ οὗ,*** *μαρτυρουμένη καὶ ὑπὸ τῶν Σιναϊτικοῦ καὶ Βατικανοῦ. Δύναται αὕτη νὰ ἑρμηνευθῇ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου, τῆς ὑπὲρ ἐκλαμβανομένης ἐν ἐννοίᾳ εὐνοίας. Ἐν τούτοις καὶ παρὰ τοῖς κλασσικοῖς καὶ παρὰ τῷ Παύλῳ (Β' Κορ. η' 23)* ***ἡ ὑπὲρ*** *εὕρηται καὶ ἐν τῇ αὐτῇ σημασίᾳ, ἐν ᾗ καὶ ἡ* ***περί.***

εἶπον. *Δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν ἐν στίχ. 26, 27 μαρτυρίαν τῆς προηγουμένης ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ὅλον κήρυγμά του καὶ εἰς τὰς περὶ τοῦ Ἰησοῦ διακηρύξεις του καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς ἔλθῃ πρὸς αὐτόν, ἵνα βαπτισθῇ.*

ἀνήρ. *Ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ, ὡς καὶ ἐν Πράξ. β' 22, ιζ' 31. Ἀνὴρ «μέγας, ἀπαράμιλλος»* (Bengel). *Ὀρθότερον ὅμως ἄνθρωπος ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας.*

ἔμπροσθέν μου γέγονε. *Πρβλ. στίχ. 15. «Τουτέστιν ἐδείχθη μου λαμπρότερος» (Χρυσ.).*

31. Κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων.

Ἀκόμη καὶ ἐγὼ δὲν τὸν ἤξευρα, ἀλλὰ διὰ νὰ γίνῃ φανερὸς καὶ γνωστὸς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, δι' αὐτὸ ἦλθον ἐγὼ καὶ βαπτίζω μὲ αὐτὸ δὰ τὸ νερό.

Κἀγώ. *Προτάσσεται μετ' ἐμφάσεως. Ὁ Ἰωάννης εἶχεν ἤδη εἴπει εἰς τοὺς ἀκροατάς του: «ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε»=Ὅπως σεῖς δὲν τὸν εἰξεύρετε, οὕτω καὶ ἐγὼ δὲν τὸν ἤξευρα.*

οὐκ ἤδειν αὐτόν. *Καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων τινές, ἐν οἷς καὶ ὁ Godet, ἐξέλαβον τοῦτο ὡς ὁ Ζιγάβ. «Οὐκ ἐγίνωσκον αὐτὸν πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, ἅτε τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν ταῖς ἐρήμοις διατρίβων». Ἤτοι ὁ Ἰωάννης, μολονότι διὰ συγγενείας σαρκικῆς συνδεόμενος μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας «τὸν ἅπαντα χρόνον ἐπὶ τῆς ἐρήμου διέτριβε (Λουκ. α' 80) ὢν τῆς πατρῴας οἰκίας ἐκτός» (Χρυσόσ.), δὲν ἐγνώριζε προσωπικῶς αὐτόν. Ἡ ἐκδοχὴ αὕτη ἔχει τὸ πλεονέκτημα, ὅτι παρουσιάζει κατὰ τρόπον μοναδικὸν «ἀνύποπτον τὴν μαρτυρίαν» τοῦ Ἰωάννου «οὐκ ἀνθρωπίνης οὖσαν φιλίας, ἀλλ' ἐξ ἀποκαλύψεως θείας γεγενημένην..... Πῶς γὰρ ἂν ἐχαρίσατο τῷ ἀγνοουμένῳ;» (Χρυσ.). Ὀρθότερον ἐν τούτοις φαίνεται νὰ ἐκλάβωμεν τὸ οὐκ ἤδειν ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὴν Μεσιανικὴν ἰδιότητα τοῦ Ἰησοῦ=δὲν ἐγνώριζον αὐτὸν ὡς Μεσίαν· τὸν ἐγνώριζα μὲν προσωπικῶς, ἀλλὰ δὲν ὑπωπτευό-*

μην, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ Μεσίας. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς συγγενείας τῆς Μαρίας πρὸς τὴν Ἐλισάβετ καὶ τῆς ἐπικοινωνίας καὶ σχέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν διετέλουν αἱ οἰκογένειαι τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τοῦ Ζαχαρίου, εἶνε πολὺ δύσκολον νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἄγνωστος εἰς τὸν Ἰωάννην. Ἡ ἀφήγησις τοῦ Ματθαίου (γ' 14 «Ἐγὼ ἔχω χρείαν ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι .....») παρουσιάζεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀσύμφωνος πρὸς τὴν κατὰ τὸν εὐαγγ. Ἰωάννην βεβαίωσιν τοῦ Προδρόμου, ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν Ἰησοῦν. Διότι ὁ Ματθαῖος παρουσιάζει τὸν Πρόδρομον μαρτυροῦντα τὴν μεσιανικὴν ἰδιότητα τοῦ Ἰησοῦ πρὶν ἢ βαπτισθῇ. Ὁ Godet *συμβιβάζει τὴν ἀσυμφωνίαν ταύτην ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὅτι οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἐξωμολογοῦντο πρὸ τοῦ βαπτίσματος τὰς ἁμαρτίας των. Οὕτω καὶ ὁ Ἰησοῦς πρὶν ἢ λάβῃ τὸ βάπτισμα ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰωάννην νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἦτο ἀναμάρτητος καὶ διετέλει ἐν ἁγιότητι, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰωάννης δὲν ἦτο ἄξιος νὰ ἀτενίσῃ. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀναφώνησις αὐτοῦ: Ἐγὼ ἔχω χρείαν ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι ..... Ὀρθοτέρα ἐν τούτοις εἶνε ἡ ἑρμηνεία, καθ' ἣν ὁ Ἰωάννης ἀγνοῶν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὴν Μεσιανικὴν ἰδιότητα τοῦ Ἰησοῦ «οὐ κατὰ φύσιν, ὑπερφυῶς δὲ αὐτὸν ἐγνώρισε τότε» (Ζιγ.), ὅτε ἐπλησίαζε πρὸς τὸν Ἰωάννην, ἵνα λάβῃ τὸ βάπτισμα. «Αὐτὸς αὐτῷ καὶ πρὸ τῆς τοῦ Πνεύματος καθόδου αὐτὸν ἀπεκάλυψε» (Χρυσ.).*

ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ .....=Ἀκριβῶς δὲ διὰ νὰ παύσῃ ἡ ἄγνοια αὕτη, ἐν τῇ ὁποίᾳ διετέλουν μὲν ἐγὼ τότε, διατελεῖτε δ' ἤδη καὶ σεῖς, δι' αὐτὸ μὲ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς νὰ βαπτίζω. «Ἐπέμφθη γὰρ ὁ Ἰωάννης ὑπὸ Θεοῦ .... κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας, ἵνα διὰ τὸ βάπτισμα συνδράμωσι πολλοί, καὶ ἐπιστὰς ὁ Χριστὸς ὡς βαπτισθησόμενος μέσον πολλῶν μαρτυρηθῇ, κάτωθεν μὲν παρ' Ἰωάννου, ἄνωθεν δὲ παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Πνεύματος» (Ζιγ.). «Οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτω συνέδραμον ἅπαντες, εἰ βαπτίσματος χωρὶς τὸ κήρυγμα ἐγένετο» (Χρυσ.).

***φανερωθῇ.** Τὸ ῥῆμα πάντοτε σημαίνει ἀνάδυσιν ἀπὸ τῆς μυστηριώδους ἀφανείας εἰς τὸ λαμπρὸν φῶς. Πρβλ. β' 11, ὅπου χρησιμοποιεῖται πρὸς δήλωσιν τῆς φανερώσεως τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ· καὶ γ' 21 πρὸς δήλωσιν τῆς φανερώσεως ἐν αὐτῷ τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ.*

***ἐν τῷ ὕδατι.** Κώδικές τινες παραλείπουσι τὸ ἄρθρον τῷ. Ἄνευ τοῦ ἄρθρου ὑπαινίττεται ὑπολανθάνουσαν ἀντίθεσιν μεταξὺ τοῦ βαπτίσματος ἐν ὕδατι καὶ τοῦ βαπτίσματος ἐν Πνεύματι. Ὁ* Godet *προτιμᾷ τὴν συνήθη γραφήν, διότι μετὰ τοῦ ἄρθρου ὑπάρχει τι τὸ δραματικόν(=Ἦλθον νὰ βαπτίζω μὲ τὸ ὕδωρ αὐτὸ τοῦ Ἰορδάνου, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰωάννης ἐδείκνυε)».*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Σηκώνοντας τὸ χέρι του ὁ Μᾶρκος ἐχαιρέτησε τὸν ἀξιωματικὸν μὲ τὰς λέξεις, Χαῖρε, Μέτελλε!

—Χαῖρε, Μᾶρκε! ἀπήντησε τραχέως ὁ ἀξιωματικός.

—Τί φῆμαι κυκλοφοροῦν τελευταίως, Μᾶρκε; ἠρώτησεν ἡ Βερενίκη.

—Ὅτι ἡ Βερενίκη ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε Βερενίκη, ἀπήντησεν ἐκεῖνος μὲ ἀβρότητα.

—Κολακεία εἶνε αὐτό;

—Ἐὰν εἴπω ὅτι ὁ ἥλιος ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ἥλιος, δὲν ἀποδίδω τὴν μεγαλυτέραν τιμὴν εἰς τὸ φῶς του; Ἐὰν εἴπω ὅτι τὸ ρόδον ἐξακολουθεῖ νὰ μένῃ ρόδον, δὲν ἀνυψώνω τὴν ὡραιότητά του; Καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι ἡ Βερενίκη ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ἡ Βερενίκη, δὲν τῆς ἀπευθύνω τὴν ἀνωτέραν τῶν φιλοφρονήσεων; Τί ἰδέαν ἔχεις, Μετελλε; εἶπεν ὁ Μᾶρκος.

Ἡ ρέουσα γλῶσσα τοῦ Μάρκου ἐσύγχυσε τὸν ἀνόητον Μέτελλον, ὁ ὁποῖος ἐμουρμούρισε:

—Ὄχι, Μᾶρκε, εἶμαι ἕνας ἀγροῖκος στρατιώτης καὶ τὰ σοφίσματα τῆς γλώσσης δὲν εἶνε γιὰ μένα. Ἠμπορῶ νὰ δώσω διαταγὴν ἢ νὰ ἐκτελέσω τοιαύτην. Ἠμπορῶ νὰ πολεμήσω γιὰ μιὰ γυναῖκα μὲ τὸ σπαθί μου, ὄχι ὅμως καὶ μὲ τὸ πνεῦμά μου.

—Μέτελλε, τρομερὲ Μέτελλε! εἶπεν ἡ Βερενίκη, συστελλομένη ὡς νὰ ἐφοβήθη καὶ στραφεῖσα πρὸς τὸν Μᾶρκον μὲ γλυκὺ βλέμμα εἶπε, «Καλὲ Μᾶρκε, θὰ μὲ τιμήσῃς;»

—Μὲ ποῖον τρόπον, κυρία;

—Μὲ τὸ νὰ μὲ συνοδεύσῃς ἕως τὸ σπίτι.

—Ὄχι, ἔχεις τὴν συνοδείαν σου, κυρία, εἶπεν ὁ Μᾶρκος σοφιστικῶς καὶ διηύθυνε τὸ βλέμμα του πρὸς τὴν διεύθυνσιν ποὺ εἶχεν ἀκολουθήσει ἡ Μερκία.

—Δὲν θὰ μὲ ἐπισκεφθῆς σήμερα;

—Σήμερα; Εἶμαι ἀπησχολημένος μὲ ὑποθέσεις τοῦ Κράτους.

—Οὔτε αὔριο; εἶπεν ἡ Βερενίκη.

—Αὔριο παραθέτω γεῦμα εἰς μερικοὺς φίλους.

—Καὶ δὲν μὲ προσκαλεῖς; Τοῦτο εἶνε ἀγενὲς καὶ ἀπρεπές.

—Εἶνε γεῦμα ἀνδρῶν.

—Δὲν θὰ ὑπάρχουν κυρίαι;

—Νομίζω ὅτι λέγω τὴν ἀλήθειαν βεβαιῶν ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχουν κυρίαι.

—Οὔτε γυναῖκες;

—Αἴ, ἴσως μερικοὶ παῖκται ἢ ἀοιδοί.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Γλαβρίων, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἴδει τὴν συνάντησιν τοῦ Μάρκου μετὰ τῆς Βερενίκης ἀπὸ τὸν ἐξώστην τῆς Δακίας, κατέβη τρικλίζων καὶ τοὺς ἐπλησίασε.

—Ὁ Μᾶρκος εἶνε τοὐλάχιστον εἰλικρινής· δὲν κρύπτει τὰ ἐλαττώματά του.

—Δὲν ἔχεις καρδιά, Μᾶρκε; ἠρώτησεν ἡ Βερενίκη χαμηλοφώνως.

Ὁ Γλαβρίων ἐπενέβη μὲ εὐτραπελίαν μεθύσου:

—Καρδιά; Τὸ ἐνόμιζα καὶ ἐγὼ μέχρι πρὸ ὀλίγων λεπτῶν· ἀλλ' ἡ καλλονὴ ἐνίκησε τὸ κτῆνος καὶ ξεύρω τώρα.

—Τί ἐννοεῖς μὲ αὐτά, εἶπεν ἡ Βερενίκη μὲ ψυχρῶς ἐρωτηματικὸν βλέμμα.

—Δὲν καταλαβες; Πῶς.... νόστιμη χριστιανή.... μαῦρα μάτια.... ὁ Μᾶρκος σωτήρ της.... χαριτωμένο κορίτσι, εἶπε διακοπτόμενος ἀπὸ φόβον ὁ Γλαβρίων.

—Χριστιανή; Χαριτωμένη κόρη; Τί σημαίνουν αὐτά, Μᾶρκε; Ἡ Βερενίκη ἦτο τώρα ἀνήσυχος καὶ ταραγμένη.

—Ἐλαφρὰ παραίσθησις τοῦ Γλαβρίωνος, ἀποτέλεσμα πρωϊνῆς λατρείας εἰς τὸν θεὸν τοῦ οἴνου.

—Αἴ! Τί! Τί! Ψε-ψε-ψευδαίσθησις! Κάθε ἄλλο, εἶπεν ὁ μεθυσμένος ἀστειολόγος καὶ συρόμενος μὲ δυσκολίαν ἠθέλησε νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸν φίλον του Φιλόδημον.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Εἰδωλικὴ νοσταλγία.

Ἡ προσεχὴς ἐν Βερολίνῳ ἔναρξις τῶν ὀλυμπιακῶν ἀγώνων καὶ ἡ ἕνεκα τούτων ὀργανωθεῖσα «λαμπαδηδρομία», τῆς ὁποίας ἀφετηρία ἦτο ἡ ἀρχαία Ὀλυμπία, διήγειρε μίαν εἰδωλολατρικὴν διάθεσιν. Ὅσον καὶ ἂν ἡ σύγχρονος δημοσιογραφία ἐπέβαλε διὰ πολὺ γνωστοὺς σκοποὺς τὴν ζωηρὰν τοῦ γεγονότος παράστασιν καὶ τὴν πρόκλησιν ἰδιαιτέρου δι' αὐτὸ ἐνδιαφέροντος, εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν φαντασίαν μερικῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν κατελάμφθησαν ἀπὸ τὸ «φῶς τὸ ἀληθινόν», «ἡ λαμπαδηδρομία» μὲ τὸ «ὀλυμπιακὸν φῶς» ἀνῆψεν εἰδωλικοὺς πόθους. Καὶ ἠκούσθησαν ἀπὸ τὸ στόμα ἀρμοδίων καὶ ἀναρμοδίων λόγοι καὶ ἐγράφησαν εἰς πολιτικὰς ἐφημερίδας φράσεις καὶ ἐσκηνοθετήθησαν παραστάσεις, ποὺ ἐδικαιολογοῦντο μὲν εἰς τὴν προχριστιανικὴν ἐποχήν, παρουσιάζοντο ὅμως εἰς τὴν σύγχρονον χριστιανικὴν ὡς παραληρήματα ὑπερεξαφθείσης εἰδωλικῆς νοσταλγίας. Ὅταν ἀνεκλήθη ὁ ἀνύπαρκτος Ζεὺς καὶ ὁ Ἀπόλλων, διὰ νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν των ἡ παράστασις· ὅταν ἐχαρακτηρίσθη ὡς «πῦρ ἱερόν, πῦρ θερμαῖνον τὰς ψυχὰς καὶ φωτίζον τὰ πνεύματα» (!) τὸ κοινὸν τῶν φωτιστικῶν ὑλῶν πῦρ· ὅταν ἐσπήθησαν βωμοὶ καὶ κατεσκευάσθησαν «ἱέρειαι» καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν «ἱερεὺς ἀναπέμπων εὐχὴν πρὸς τοὺς θεούς»· ὅταν ἔγινε λόγος περὶ «συμμετοχῆς εἰς ἱερὰν μυσταγωγίαν», περὶ «θρησκευτικοῦ δέους», καὶ «ἱεροῦ ρίγους» τῶν μετεχόντων, μόνον ἐξάψεως λόγοι καὶ πράξεις πρέπει νὰ χαρακτηρισθοῦν αὐτά.

Εἶναι βεβαίως ἀληθές, ὅτι εἰς τὴν προχριστιανικὴν ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι ὡς «ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ», ὅπως τοὺς χαρακτηρίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, εὑρίσκοντο εἰς τὸ σκότος, οἱ ἑλληνικοὶ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἀπετέλουν μίαν φωτεινὴν διακοπήν, διότι προσεκάλουν τοὺς καταναλισκομένους εἰς τὸν ἐμφύλιον σπαραγμὸν ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς νὰ καταθέσουν πρὸς καιρὸν τὰ ὅπλα καὶ ἐπιδοθοῦν εἰς ἀγῶνας ἀνθρωπινωτέρους. Ἀλλ' ἀφ' ὅτου τὸ χριστιανικὸν καὶ ὄντως ἄσβεστον φῶς ἀνέτειλεν, ἀποτελεῖ τοὐλάχιστον ἀναχρονισμὸν ἡ ἐπάνοδος εἰς τὰ πτωχὰ τῆς εἰδωλολατρείας φῶτα. Ἄλλως τε ἡ ἀσυνέπεια, ποὺ παρουσιάσθη εἰς μερικὰς ἐφημερίδας, ἐπιμαρτυρεῖ τὸ γεγονός. Διότι ἐνῷ εἰς τὴν μίαν στήλην ἐγίνετο λόγος περὶ «θρησκευτικοῦ δέους» καὶ «μυσταγωγίας», εἰς ἄλλην τὰ «τελετουργικὰ παραγεμίσματα» ἐχαρακτηρίζοντο ὡς «θεατρικὴ σκηνοθεσία χρήσιμος διὰ κινηματογραφικὴν ἐπιχείρησιν», εἰς τὴν ὁποίαν ὁ εἰς εἰδωλικὸν «ἱερέα» μεταβληθεὶς «ἠθοποιὸς πυλόγει τὰς ἀθλητὰς ὅλου τοῦ κόσμου»!

Ὁ ἐν Ἱσπανίᾳ σπαραγμός.

Ἀπὸ δύο περίπου ἑβδομάδων ἄγριος καὶ ἐξοντωτικὸς ἐμφύλιος σπαραγμὸς νέμεται μίαν μεγάλην χριστιανικὴν χώραν, τὴν Ἱσπανίαν. Διαπράττεται πάντοτε φρικτὸν ἔγκλημα καὶ ἀνοσιούργημα, ὁσάκις ἐπὶ προσώπου τῆς κοινῆς ἀνθρωπίνης πατρίδος καὶ ἑστίας, τῆς γῆς, οἱ ἄνθρωποι καταντοῦν εἰς πόλεμον καὶ προτείνουν ἐναντίον ἀλλήλων ὅπλα φονικὰ καὶ καταστρέφουν τὸ μεγαλύτερον ἀγαθόν των, τὴν ζωήν. Ἀλλ' ὅταν τὸ ἔγκλημα τοῦτο διαπράττεται μεταξὺ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ καὶ κράτους· ὅταν εἰς κοινὰς πόλεις γνώριμοι, φίλοι, συγγενεῖς πολλάκις, φθάνουν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν διαιρέσεως, ὥστε νὰ καταλήγουν εἰς ἐμφύλιον πόλεμον, τὸ ἔγκλημα εἶναι ἀκόμη περισσότερον ἀπαίσιον καὶ ἀποτρόπαιον.

Ἀλλ' εἰς αὐτὸ τὸ κατάντημα φθάνουν λαοί, ποὺ ἀφίνουν τὴν «πάλην τῶν τάξεων» νὰ τοὺς διαιρέσῃ εἰς δύο ἀντίθετα καὶ ἀδιαλλάκτως μισούμενα στρατόπεδα. Ἐκεῖ καταντοῦν λαοί, ποὺ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν Θεὸν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης. Διότι εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἡ μὲν μία μερίς, ἡ ἀριστερά, διέκοψε πάντα δεσμὸν μὲ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν θρησκείαν Του, ἡ δὲ ἄλλη διέκοψε τὸν οὐσιαστικόν. Καὶ δυστυχῶς ἡ Ἱσπανία δὲν εἶναι ἡ μόνη χώρα, ἡ ὁποία λέγεται μὲν χριστιανική, δὲν ἔχει ὅμως οὐσιαστικὴν σχέσιν μὲ τὸν Χριστόν. Ὅλαι σχεδὸν αἱ λεγόμεναι χριστιανικαὶ χῶραι τὸ αὐτὸ φαινόμενον—εἰς μικρότερον ἢ μεγαλύτερον βαθμόν—παρουσιάζουν. Καὶ δι' αὐτὸ εἰς ὅλας ὁ δαίμων τῆς διαιρέσεως συνεχίζει τὸ ὀλέθριον ἔργον του.

Καὶ ἄλλος καρπὸς τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ μία ἄλλη συνέπεια, ποὺ παρουσιάζει ὁ σύγχρονος πολιτισμός, ὁ διαμορφωθεὶς μακρὰν τῆς πηγῆς τῆς ζωῆς, μακρὰν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ μεγαλύτερος τῶν συγχρόνων βιολόγων Καρρέλ, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγράψαμεν καὶ εἰς προηγούμενα φύλλα, εἰς τὸ γνωστὸν σύγγραμμά του, τὸ ὁποῖον προκαλεῖ ὀήμερον παγκόσμιον ἐνδιαφέρον, παρουσιάζει ὅτι τὰ φρενικὰ νοσήματα—ἡ τρέλλα—ἐπολλαπλασιάσθησαν εἰς ἀπίστευτον βαθμόν· ὅτι εἶναι περισσότερα ἀπὸ ὅλας μαζῆ τὰς ἀσθενείας ὅλων τῶν ἄλλων ὀργάνων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος· ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ἐπὶ εἴκοσι δύο ἀνθρώπων, ἀσχέτως ἡλικίας καὶ φύλου, ὁ ἕνας εἶναι ὑποψήφιος τρόφιμος τοῦ φρενοκομείου· ὅτι κατὰ τὸ 1932 εἰς τὰ ὀημόσια μόνον φρενοκομεῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐνοσηλεύοντο 420 χιλιάδες φρενοπαθεῖς.

Ἀλλὰ τὸ ἄξιον μεγάλης προσοχῆς γεγονὸς εἶναι, ὅτι τὰ νοσήματα ταῦτα, λέγει ὁ μέγας οὗτος ἐπιστήμων, ὀφείλονται εἰς τὴν βιομηχανοποίησιν, τὸν μοντερνισμόν, τὴν ἐντατικὴν ζωήν, τὸ πολυθόρυβον περιβάλλον. Ἡ τρέλλα εἶναι ὁ σοβαρώτερος κίνδυνος τοῦ μοντέρνου πολιτισμοῦ, βεβαιώνει ὁ Καρρέλ. Καὶ οὕτως ἔρχεται ἡ ἐπιστήμη, ἀπὸ ἄλλης κινουμένη ἀρχῆς, νὰ ἐπιμαρτυρήσῃ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ ἰσορροπία τοῦ λογικοῦ, τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, τῆς ὑγείας τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, διαταράσσεται ἐπικινδύνως, ὅταν ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν Δημιουργόν του καὶ θελήσῃ νὰ ζήσῃ εἰς πολιτισμούς, ποὺ ὀημιουργεῖ ὁ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποστάτης ἄνθρωπος. Τὸ γεγονὸς λοιπὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐβεβαίωσεν ὁ Κύριος εἰς τὴν περίφημον παραβολὴν τοῦ ἀσώτου, ὅτι ἐφ' ὅσον ἔμενεν ἐν τῇ ἀπὸ τοῦ πατρὸς ἀποστασίᾳ ἦτο ἔξω ἑαυτοῦ, καὶ μόνον ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὸν πατέρα «ἦλθεν εἰς ἑαυτόν», βεβαιοῦται μὲν ἀπὸ τὴν πεῖραν, ἀλλὰ τώρα καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστήμην.

Ἀπὸ τὴν χώραν τῶν διωγμῶν.

Ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας», ἐπισήμου δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παραλαμβάνομεν τὰ ἀκόλουθα:

«Πληροφορίαι ἐκ Ρωσίας ἀναφέρουσιν ὅτι, παρὰ τὰ διατυμπανισθέντα ἐπ' ἐσχάτων περὶ ὑφέσεως, καὶ ὀὴ καὶ καταπαύσεως τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ διωγμοῦ, μᾶλλον ἐπίτασις αὐτοῦ παρατηρεῖται, αἱ δὲ λεπτομέρειαι σημειοῦν ἰδιάζουσαν ἀντιχριστιανικὴν ἐξαγρίωσιν ἐν τῇ νοτίῳ Ρωσίᾳ. Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς περιοχῆς ταύτης, τῇ πόλει Ροστόφ, μία μόνον ἀπέμεινεν ἐκκλησία· ἐν Ὀδησσῷ κατηδαφίσθησαν αἱ πλεῖσται, ἤδη δὲ κατακρημνίζεται ὁ καθεδρικὸς ναός, ἐδημοσιεύθη δὲ ὀήλωσις ὅτι καὶ πάντες οἱ ὑπολειπόμενοι ναοὶ τῆς πόλεως θὰ κατεδαφισθοῦν ἐν προσεχεστάτῳ μέλλοντι. Ὁ ἡγέτης τῶν ἀθέων Γιαροσλάβσκη ἔγραψε τελευταίως ἐν τῇ «Νεαρᾷ Φρουρᾷ», ὅτι ὁ κατὰ τῆς θρησκείας ἀγὼν δὲν ἐπήνεγκε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα· παρὰ πάσας τὰς καταβληθείσας προσπαθείας τοῦ συνδέσμου τῶν ἀθέων, ἐν τοῖς ρωσικαῖς σοσιαλιστικαῖς δημοκρατίαις ἀκμάζει ἡ θρησκευτικότης καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς ἐργατικὰς τάξεις, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξαίρει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπινοήσεως τελεσφορωτέρου ἀντιθρησκευτικοῦ σχεδίου. Μεταξὺ τῶν νέων μέτρων σημειοῦται καὶ ἡ ἐκ Ρωσίας ἀπομάκρυνσις τῶν ξένων κληρικῶν. Τοῦτο λοιπὸν ἀπεκλήθη στροφὴ τοῦ ρωσικοῦ μπολσεβισμοῦ πρὸς τὰ δεξιώτερα».

✝ Ο ΠΡΩΗΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ Μητροπολίτης πρώην Καλαβρύτων Τιμόθεος. Μολονότι πρὸ ἐτῶν ὁ ἐκδημήσας κατεφέρθη κατὰ τῆς Ἀδελφότητος ἡμῶν ἐκ παρεξηγήσεως, τὴν ὁποίαν εὐτυχῶς ἀνεγνώρισεν, ὅτε τὸ ζήτημα ἤχθη ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας, ἐν τούτοις δὲν ἐπαύσαμέν ποτε νὰ φρονοῦμεν ὅτι ὁ ἀείμνηστος ἦτο πιστὸς καὶ ζηλωτὴς Ἱεράρχης, μεταδίδων πάντοτε ἄπρατον τὴν χάριν καὶ ὁλόκληρον τὸν κληρικόν του βίον διαθέσας διὰ τὸ κήρυγμα καὶ τὴν συγγραφὴν κατὰ τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις. Τὸ δὲ σπουδαιότερον ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως παραίτησίν του παρὰ τὴν προχεχωρημένην ἡλικίαν του ἐξηκολούθει μέχρι τῶν τελευταίων του ἡμερῶν νὰ διαθέτῃ τὰς δυνάμεις του εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου καὶ τὴν ἱερὰν ἐξομολόγησιν. Ἡ ἀκατάδλητος πίστις του ἐξεδηλώθη καὶ κατὰ τὰς τελευταίας του ὥρας, ὅτε μετὰ τὴν θείαν Κοινωνίαν, τὴν ὁποίαν ἐπιμόνως ἐζήτησε, κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν δύο ἐκ τῶν συντακτῶν τοῦ Περιοδικοῦ ἀνανήψας ἐκ τοῦ καταλαμβάνοντος αὐτὸν ληθάργου εἰς πραγματικὴν ἀναλαμπὴν διεβεβαίωσε περὶ τῆς σταθερᾶς πίστεώς του, τὴν ὁποίαν κατὰ τοὺς λόγους του «τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ» καὶ μὲ τὴν ἐπίκλησιν «Πιστεύω, Κύριε, βοήθει μοι τῇ ἀπιστίᾳ» ἠσθάνετο κρατυνομένην, διὰ νὰ διακηρύξῃ οὕτω «τὸ κύκνειον περὶ πίστεως μελέτημά του».

Ἔστω αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι